

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a ekologických studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Bc. Kateřina Švecová

Název práce: Analýza úrovně znalostí běžných druhů našich obratlovců u dětí z různých typů škol a zájmových uskupení

vedoucí práce: Ing. Jan Andreska, Ph.D.

---

1. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (strategie použitého výzkumu, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh, apod.):

Předložená diplomová práce obsahuje 123 stran. Je uvedena mottem *Dovednost znát živočichy je intelektuální dovedností, zahrnující schopnost uvědoměle aplikovat celý komplex dílčích znalostí, dovedností a návyků.*“ (Ducháč, 2001). Práce byla zaměřená na ověření znalostí v poznávání našich běžných druhů obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců). Námět považuji za velmi aktuální a potřebný, protože schopnost determinovat i běžné druhy našich živočichů bývá často pro žáky a studenty základních i středních škol velkým problémem, přestože by to měla být součást jejich základních znalostí. Je také známo, že učitelé, kteří nejsou v určování druhů zběhlí často nezařazují do výuky terénní exkurze, kde ale je možné si správné určení druhu v jeho přirozených životních podmínkách právě nejlépe zapamatovat. Určování jen podle obrázků v učebnicích (nebo jediné učebnice), jak známo, může přinášet určitá úskalí. Diplomová práce navazuje (a to i metodicky) na publikaci Pravdy a Langa (1971), takže vlastní výsledky byly s touto známostí srovnatelné (samozřejmě s vědomím, že byl jiný počet respondentů).

2. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citování a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost a dodržování předepsaného formálního členění kapitol, úroveň shromáždění a zpracování údajů a závěru, kvalita tabulek, grafů a příloh, apod.):

Text je členěn přehledně a logicky, autorka správně odděluje vlastní údaje od dat převzatých z literatury. Jazykový projev je dobrý, text je napsán čtivě, překlepů je v práci jen minimálně. Citování použité literatury je uvedeno standardním způsobem. Kvalita příloh je na dobré úrovni a přílohy vhodně doplňují text. Proporcionalita teoretické a vlastní práce je vyvážená. Autorka k sepsání práce využila celkem 50 literárních pramenů, což lze považovat pro účely této práce za dostatečné.

3. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, možný praktický přínos silné a slabé stránky, originalita myšlenek, apod.):

Celkový dojem diplomové práce mám velmi dobrý, je zjevné, že autorku téma zaujalo a že ho zpracovala pečlivě. Při vyhodnocování úrovně praktických vědomostí žáků zohlednila autorka celkem čtyři kategorie odpovědí – znalost druhového jména, znalost rodového jména, záměnu a neznalost. Dotazník obsahoval i identifikační otázky, čímž byla možnost posouzení nejrůznějších faktorů ovlivňujících výsledek poznávací části. Počet 52 druhů našich obratlovců považuji za dostatečný, výběr druhů za zdařilý a za důležité považuji i to, že byly vybrány barevné kresby

kvalitní, pocházející od zkušených ilustrátorů (mimořádně zajímavé by bylo, zda by respondenti byli schopni správně identifikovat tentýž druh i podle výtvarů různých ilustrátorů, rozdíly v kvalitě jsou totiž někdy značné). Sledovaný celkový vzorek respondentů (298) lze považovat za dostatečný. Cenné jsou i obecné charakteristiky jednotlivých škol a zájmových kroužků, neboť mohly svým způsobem ovlivnit i výsledek ankety. Bylo vybráno 9 referenčních druhů, které použili i Pravda a Lang (1971), takže se nabízelo srovnání znalostí různých respondentů cca po čtyřiceti letech. Výsledky autorky jsou rozhodně zajímavé a stálo by za to je zpracovat k publikování do samostatného článku.

V obecných kapitolách se objevuje několik nepřesností, např. největší sumec u nás neměřil 400 cm (str.25), citovaný údaj se zřejmě týká údaje v rámci celého areálu rozšíření; s jeseterem malým je možné se u nás setkat i jinde než na Moravě, a to včetně jeho kříženců; na str. 31 - kapr koi nemusí být vždy jen tříbarevný (tyto formulace mohou být ovšem inspirovány i použitými literárními zdroji). Jsou to ovšem jen drobnosti, které nijak podstatně nesnižují celkovou kvalitu a význam práce.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- 1) Vědecká binominální nomenklatura se obvykle převádí i do dvojslovných českých názvů, souhlasíte s běžně užívanými jednoslovnými názvy u muflona a potkana, které se tomuto principu vymykají?
- 2) Jak lze dospět k sjednocení používání druhových názvů tam, kde existuje více variant? – např. jelen lesní či evropský nebo ropucha bradavičnatá nebo obecná
- 3) V textu se píše, že výskyt jesetera velkého je u nás téměř vyloučen (str.26), tzn. že je jeho výskyt přece jen někdy či někde možný ?
- 4) Jaký postup navrhuje ke zlepšení výuky ke správné determinaci u druhů, které respondenti většinou nepoznávají?
- 5) Podle jakého kritéria byly vybírány obrázky do ankety (nejde o výběr druhů, ale o výběr vhodného obrázku k danému druhu); které naše ilustrátory (ilustrátorky) považujete s ohledem na kresby obratlovců nejlepší a dokážete doporučit nějaké atlasy s kresbami vhodné pro školní výuku k poznávání našich obratlovců?

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Protože předložená diplomová práce obsahuje všechny potřebné náležitosti doporučuji ji komisi k přijetí. Konečná známka se bude odvíjet od celkově zvládnuté obhajoby včetně reakcí na položené dotazy.

Datum: 28.8.2013

Prof.RNDr.Lubomír Hanel CSc.